

Informatienota raad

Zaaknummer: Z-22-410376
Nummer: DOC-22-542602
Datum: 1-6-2022
Steller: College
Onderwerp: Evaluatie recycletarief Q1 2022

Ter informatie

Kennis nemen van:

Evaluatie recycle-tarief Q1 2022

Aanleiding

Bij het raadsbesluit dat op 10 juni 2021 is genomen over de introductie van het recycle-tarief is afgesproken dat er na een half jaar een evaluatie met de raad zou komen. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen en de daaruit voortvloeiende coalitiebesprekingen, is deze tussenevaluatie opgesteld. Dit is gedaan om gevoel te krijgen bij de positieve en negatieve effecten van deze beleidswijziging.

Kernboodschap

De resultaten van de introductie van het recycle-tarief zijn bevredigend. Het aanbod restfractie is in het eerste kwartaal fors gedaald als ook het aantal aanbiedingen restafval. Als we deze ontwikkeling dit jaar volhouden, voldoet gemeente Medemblik aan de landelijke doelstelling van (max.) 100 kg per inwoner per jaar.

Consequenties

De verwerkingskosten voor de restfractie gaan fors omlaag, zelfs lager dan in de prognose voor 2022 is opgenomen. Zo ook de daaraan gekoppelde verbrandingsbelasting, overslag- en transportkosten. De illegale dumpingen en onbedoelde bijplaatsingen zijn de -overigens te verwachten- negatieve effecten van de invoering van het recycle-tarief, als ook de aanloopproblemen in de uitvoering en afstemming daarbij met diverse betrokken afdelingen binnen de gemeente.

Communicatie

Nadat de raad kennis heeft kunnen nemen van de Informatienota gaat de afdeling Communicatie zowel algemeen als doelgroepgericht communiceren over zowel de positieve als de negatieve effecten. De communicatie richting doelgroepen zal bedoeld zijn om gedragsverandering te bewerkstelligen.

Vervolg

In samenwerking met de betrokken afdelingen en taakvelden wordt, vaak in overleg en samenwerking met HVC, de komende periode vooral gewerkt aan oplossingen voor de hotspots. Verder wordt toegewerkt naar de toegezegde evaluatie met de raad na een half jaar praktijkervaring.

Bijlage:

Nadere toelichting evaluatie recycletarief

Kort historisch overzicht

In juni 2021 heeft de raad van gemeente Medemblik besloten tot het invoeren van een recycletarief. Insteek daarachter was de wens om het aanbod van restfractie in 2022 terug te dringen tot 100 kg per inwoner, en daarnaast een beter scheiding van de andere voor het milieu en/of de financieel meer waardevolle fracties te stimuleren en te -laten- realiseren. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de afvalstoffenheffing voor inwoners die goed afval scheiden verlaagd moet kunnen worden.

Ook is destijds afgesproken om na Q2 2022 een evaluatie van het recycle-tarief met de raad te organiseren. Deze informatienota kan als tussenrapportage worden opgevat.

Eerste resultaten Q1 2022 (hoeveelheden en/of percentages)

- Aanbiedpercentage restfractie (gemiddeld): 46% (in 2021 lag dat % rond de 85-90%)
- Hoeveelheid restfractie naar beneden, in Q1 van 1.440 ton in 2021 naar 843 ton in 2022 (afname 41%)
→ *meer reductie dan in begroting opgenomen*
- Hoeveelheid restfractie per inwoner in Q1: 25 kg; voor heel 2022 ca. 100 kg → *HVC heeft rekening gehouden met 106 kg per inwoner*
- Lichte toename GFT (2%), glas (2%), OPK (+5%)
- Lichte afname van PBD (-10%) → *vorig jaar nog extra inzamelrondes*
- Lichte afname textiel (-6%) → *nog geen handhaving op illegale containers*
- Lichte toename grof huishoudelijk restafval (+5%) en grof huishoudelijk afval (+1%) → *nog geen flankerend beleid voor ophalen grof huishoudelijk (rest)afval, nog geen prijsprikkel*

Eerste resultaten Q1 2022 (kwaliteit)

- Kwaliteit PBD: heel lichte stijging (van 96,6% naar 97%)
- Kwaliteit GFT: heel lichte daling (van 99,6% met beperkte keuring naar 98,7%)
- Kwaliteit blijft op heel hoog niveau, bij (potentiële) afkeur wordt ingezet op afvalcontroleurs (voorlopers) en afvalcoaches en fysieke aanpassingen aan verzamelcontainers voor GFT/E

Kanttekeningen

Naast alle positieve ontwikkelingen zijn er ook wat kritische kanttekeningen bij -de introductie van- het recycletarief. Zoals:

- Bijplaatsingen bij ondergrondse containers voor restfractie (ontwijkgedrag bij aanbieden restfractie, zowel fijn als klein grof)
- Illegale dump in de openbare ruimte (ontwijkgedrag bij aanbieden restfractie, zowel fijn als klein en groot grof)
- Illegale dump van restafval in PBD containers van anderen bij opstelplaatsen van rolcontainers (niet ledigen leidt tot capaciteits-/opslagprobleem bij eigenaar PBD-bak)
- PBD-zakken worden niet alleen op de inzamel dag of de avond daarvoor opgehangen, maar bijna elke dag hangen er PBD-zakken

Ten aanzien van deze vervelende neveneffecten wordt momenteel aan een Plan van Aanpak en Plan van Uitvoering gewerkt om Handhaving nu niet langer alleen op de controlerende, corrigerende en informerende wijze in te zetten, maar ook vaker boetes te laten uitschrijven.

Daarnaast is er in de communicatie ook nog één en ander te verbeteren, en daarmee ook in de uitvoering:

- Burgers krijgen -nog- regelmatig het gevoel van het kastje (HVC) naar de muur (gemeente) te worden gestuurd, of omgekeerd. → *betere afstemming tussen diverse schakels binnen HVC en binnen Gemeente Medemblik. Inzet gedurende 0,5 dagen van accountmanager gemeenten van HVC is een goede start*
- Inwoners met medisch afval hebben langere tijd in onzekerheid gezeten over de tegemoetkoming in de afvalstoffenheffing vanwege medisch afval, dat enerzijds extra volume veroorzaakt, anderzijds ook tot een stankprobleem kan leiden. → *verordening tegemoetkoming medisch afval is per 2 juni 2022 aangepast. Was vooral van belang voor gebruikers van ondergrondse containers.*
- Meer en gerichte communicatie naar gebruikers van containers die door omstandigheden nu bovengronds zijn geplaatst terwijl deze -nog- ondergronds moeten worden geplaatst.
- Meer en gerichte doelgroepencommunicatie: hoogbouw, gebruikers ondergrondse containers.

Tenslotte

Hoewel er dus een positief effect uitgaat van het recycle-tarief, zijn er nog wat hobbels te nemen om de neveneffecten -grotendeels- te elimineren en de communicatie over het recycle-tarief up-to-date te houden. Ook dienen er maatregelen te worden genomen met betrekking tot een prijsprikkel voor grof huishoudelijk afval, zowel voor het aan huis ophalen als het aanleveren op het afvalbrengstation.

Het RWS schema "Afvalstoffenheffing versus hoeveelheid restfractie" voor diverse tariefvormen is separaat toegevoegd.